
Vergaderjaar 2002–2003

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

Nr. 462

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 februari 2003

Conform de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij, mede namens de Staatssecretaris voor Europese Zaken, de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen van 24 februari a.s. aan te bieden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. G. de Hoop Scheffer

GEANNOTEEERDE AGENDA VAN DE RAAD ALGEMENE ZAKEN EN EXTERNE BETREKKINGEN VAN 24 FEBRUARI 2003

Algemene zaken

Stand van zaken overige Raadsformaties

In het kader van zijn horizontale, coördinerende functie zal de Raad kort de werkzaamheden van de overige Raadsformaties bezien en, waar noodzakelijk, bespreken.

Conventie

Vermoedelijk zal een van de Vice-Voorzitters van het Praesidium van de Conventie de Raad inlichten over de ontwikkelingen in de Conventie. De Conventie is bijna een jaar aan de gang. De Voorzitter van de Conventie – Valerie Giscard d'Estaing – heeft op 28 oktober 2002 aan de plenaire Conventie het geraamte voor een nieuw verdrag gepresenteerd. Tijdens de plenaire van 6 februari jl. zijn de eerste zestien ontwerp-artikelen aan de plenaire Conventie voorgelegd. De komende maanden staan in het teken van de bespreking en amendering van alle ontwerp-artikelen. Het Praesidium streeft ernaar eind april 2003 een geconsolideerde versie van het gehele ontwerp-verdrag gereed te hebben.

Vorbereitung Europese Raad te Brussel, maart 2003

In overeenstemming met de afspraken uit Sevilla over de voorbereidingen van de Europese Raad, zal de Raad het skelet van de geannoteerde agenda bespreken voor de Europese Raad van Brussel op 21 maart 2003 (de Europese Voorjaarsraad van 2003). Een tekst van dit skelet is nog niet beschikbaar.

Voor de Nederlandse inbreng tijdens de bespreking van het skelet van de geannoteerde agenda, verwijs ik u graag naar het «Nederlandse standpunt voor de Europese Voorjaarsraad 2003» dat op 11 februari 2003 aan uw Kamer is toegegaan.

Tweede voortgangsrapportage economische en sociale cohesie

De Commissie zal tijdens de Raad het Tweede voortgangsverslag over de economische en sociale cohesie presenteren. Er wordt geen inhoudelijke bespreking verwacht.

In het Tweede voortgangsverslag beschrijft de Commissie de uitkomst van de brede consultaties die zij gehouden heeft over de toekomst van het Europees structuurbeleid. Het Tweede voortgangsverslag is een opmaat voor het eind 2003 te verwachten Derde Cohesierapport. In het Derde Cohesierapport zal de Commissie aangeven welke voorstellen zij zal doen voor het structuurbeleid voor de periode 2007–2013.

In een eerste reactie meent Nederland dat het Tweede voortgangsverslag geen evenwichtige weergave is van de mening van alle betrokken partijen. Waar de Commissie uitgaat van voortzetting van het structuurbeleid in de huidige lidstaten en de nieuwe lidstaten tegen een fors hoger budget, wordt de mening van lidstaten als Nederland, die pleiten voor concentratie van structuurmiddelen in de nieuwe lidstaten, veronachtzaamd.

Nederland zal zijn standpunt inbrengen in de inhoudelijke besprekingen die voor een toekomstige Raad zullen worden geagendeerd.

Externe betrekkingen

Oriëntatiedebat effectiviteit extern optreden

Net als in voorgaande jaren zal de Raad een debat voeren over de effectiviteit van het externe optreden van de Unie. Het Griekse Voorzitterschap heeft aangekondigd de discussie te willen concentreren op prioriteitstelling bij de inzet van de verschillende buitenlandspolitieke instrumenten die de Unie ter beschikking staan, en in het bijzonder de financiële middelen in Categorie IV van de gemeenschapsbegroting (extern beleid).

Nederland zal wijzen op het belang om in de programmering in Categorie IV marges in te bouwen voor nieuwe prioriteiten van de Raad. In het bijzonder zal Nederland daarbij aandacht vragen voor toereikende middelen in het GBVB-budget, alsmede voor voldoende fondsen voor eventuele beleidsintensivering die zullen voortvloeien uit de discussie over «Wijder Europa». Bovendien meent Nederland dat met de financiering van het extern beleid adequaat en flexibel moet kunnen worden ingespeeld op ontwikkelingen in het Midden-Oosten in de loop van 2003.

Voorts zal Nederland aandacht blijven vragen voor de hervormingen van de Commissie m.b.t. beheer en uitvoering van haar externe hulpprogramma's. Delegatie van bevoegdheden naar het veld, coördinatie met andere donoren en de Internationale Financiële Instellingen, alsmede het bevorderen van «ownership» van ontvangende landen blijven essentieel om de kwaliteit van de hulp te vergroten. Nederland meent bovendien dat de hulp effectiever kan worden indien deze in samenhang met andere instrumenten van extern beleid wordt ingezet (GBVB, EVDB, handelspolitiek, externe aspecten van het JBZ-dossier). Door te blijven streven naar grotere coherentie krijgen de EU en haar partners wereldwijd meer waar voor het (per definitie) schaarse geld.

«Wijder Europa»/Nieuwe burenen

De Raad zal een oriënterend debat houden over de betrekkingen van de EU met de landen aan de nieuwe grenzen. Het betreft met name Oekraïne en Wit-Rusland, die met de uitbreiding in 2004 buurlanden worden, en Moldavië, dat bij toekomstige toetreding van Roemenië buurland zou worden. In maart 2003 zal de Commissie een mededeling over de nieuwe burenen presenteren.

De Regering hecht groot belang aan de discussie binnen de EU over dit onderwerp. De (uitgebreide) EU heeft groot belang bij veiligheid, stabiliteit, respect voor rechtstaat en mensenrechten alsmede economische groei bij de oosterburenen. Nederland is van mening dat de kandidaat-lidstaten nauw moeten worden betrokken bij de discussie over «wijder Europa», gezien hun eigen ervaringen met de transitie naar democratie en markteconomie, en hun contacten met de desbetreffende landen. Nederland meent dat een toetredingsperspectief voor de nieuwe burenen niet aan de orde is en is geen voorstander van nieuwe verdragsrelaties zolang de huidige verdragen (Partnerschap- en Samenwerkingsovereenkomsten) niet ten volle gebruikt en uitgevoerd worden.

Westelijke Balkan

De Raad zal spreken over de situatie in de Westelijke Balkan en eventueel conclusies aannemen.

HV Solana zal verslag doen van zijn recente reis naar de regio en terugblikken op de stemming in het Joegoslavische parlement van 4 februari over de nieuwe grondwet voor de nieuw gevormde staat Servië-

Montenegro, die in de plaats is gekomen van de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ).

Waarschijnlijk zal Kroatië op 21 februari in Athene een officiële lidmaatschapsaanvraag indienen bij de EU. Het Voorzitterschap zal hiervan verslag doen. Nederland meent dat de Raad niet vooruit moet lopen op het advies van de Europese Commissie over deze aanvraag. Dit advies zal naar inschatting van de Commissie niet voor de tweede helft van 2004 beschikbaar komen. Nederland zal voorts stellen dat de weg naar de EU via het Stabilisatie- en Associatieproces loopt. Elk land wordt hierin op eigen merites beoordeeld. De EU moet de hand houden aan de bestaande criteria, met name waar het gaat om cruciale voorwaarden als regionale samenwerking, bescherming van mensenrechten, bevordering van de rechtsstaat, strijd tegen georganiseerde misdaad en samenwerking met het Joegoslavië-Tribunaal. Ik heb dit ook kenbaar gemaakt aan de Kroatische Minister van Buitenlandse Zaken, de heer Picula, tijdens diens bezoek aan Den Haag op 10 februari jl.

Midden-Oosten

De Raad zal zich buigen over de vraag hoe het vredesproces in het Midden-Oosten kan worden bevorderd. Het belang daarvan is alleen maar verder toegenomen tegen de achtergrond van de Irak-crisis en gegeven de in de afgelopen tijd opgelopen vertraging bij de lancering van de «road map». Voorafgaand aan de Raad zal nog overleg met de leden van het Kwartet plaatsvinden. De EU-inzet blijft erop gericht de «road map» niet opnieuw ter discussie te stellen, maar integraal aan partijen te presenteren. Vervolgens dient zo snel mogelijk een begin te worden gemaakt met implementatie. Van belang is dat de Amerikaanse regering eerder heeft aangegeven in februari de «road map» weer ter hand te willen nemen, hoewel nog niet duidelijk is voor welke aanpak de VS zal kiezen. Nederland is van mening dat de Irak-crisis geen reden mag zijn voor verdere vertraging op het punt van het Israëlisch-Palestijnse vredesproces: het belang van voortgang in dit vredesproces is juist verder toege-
nomen.

Irak

Een week na de ingelaste informele Raad en buitengewone Europese Raad van 17 februari a.s. zal de Raad zich op 24 februari a.s. opnieuw buigen over de laatste ontwikkelingen omtrent Irak. In de week volgend op de presentatie van het rapport van Blix en El-Baradei op 14 februari a.s. in New York zullen de verdere ontwikkelingen in de VN-Veiligheidsraad uiteraard van groot belang zijn. De Raad zal in vervolg op de ingelaste buitengewone zitting van de ER blijven werken aan maximale afstemming in EU-kader. Dit zal ook de inzet blijven van de Regering.

Europees Veiligheids- en Defensiebeleid

In het kader van de relatie NAVO – EU vindt het uitwerken van «Berlijn plus» momenteel vooral binnen de NAVO plaats en ligt men hierbij goed op schema. De constructieve besprekingen geven hoop op afronding van de regelingen in de komende weken. Hiermee zou worden voldaan aan een belangrijke voorwaarde voor overname door de EU van de NAVO-operatie Allied Harmony in Macedonië. Nederland wil ook na afronding van «Berlijn plus» de relatie NAVO – EU zoveel mogelijk inhoud blijven geven, bijvoorbeeld door samenwerking inzake civiele protectie en het ontwerpen van een gezamenlijke Balkan-strategie.

De Raad zal de huidige stand van zaken in de betrekkingen tussen de EU en de Russische Federatie bespreken. Hierbij zullen naar verwachting aan de orde komen de voorbereiding van de EU-RF top eind mei te Petersburg, alsmede de implementatie van de bij de vorige EU-RF top op 11 november gemaakte afspraken over transit van Russische staatsburgers naar en van Kaliningrad over Litouws grondgebied.

De Regering ondersteunt de verdere ontwikkeling van de strategische relatie tussen EU en Rusland. De WTO-toetreding van Rusland komt naderbij. Implementatie van de afspraken over Kaliningrad dient met spoed te geschieden. De EU ligt op schema met het aanpassen van het Schengen-acquis. Rusland dient tijdig het grensverdrag met Litouwen te ratificeren. Verder moet Rusland overeenstemming bereiken over terug- en overnameovereenkomsten met Litouwen en de EU.

In het algemeen is het voorst van belang dat afspraken met Rusland, zowel in het kader van de huidige Partnerschap- en Samenwerkingsovereenkomst, als daarbuiten, beter worden uitgevoerd. Samenwerking op het terrein van justitie en binnenlandse zaken krijgt daarbij bijzondere aandacht.

Tot slot hecht Nederland aan besprekingen van regionale kwesties, inclusief de mensenrechtensituatie in Tsjetsjenië.

Diversen: OVSE-EU coördinatie

Op Nederlands initiatief zal ook deze Raad stilstaan bij een aantal kwesties die (mede) in de OVSE spelen. Nederland streeft als Chairman-in-Office van de OVSE naar optimale afstemming en samenwerking tussen OVSE en EU.

– Tsjetsjenië

Tijdens mijn bezoek aan Moskou op 4 februari heb ik met mijn Russische collega Ivanov afgesproken t.a.v. Tsjetsjenië een tweesporen benadering te volgen. Ten eerste zal een technische haalbaarheidsmissie onder leiding van ODIHR naar Tsjetsjenië reizen om te bezien onder welke omstandigheden een eventuele waarneming van het referendum over de nieuwe Tsjetsjeense ontwerpgrondwet op 23 maart a.s. zou kunnen plaatsvinden. Ten tweede is afgesproken dat aan Moskou voorstellen zullen worden gedaan over een, al dan niet permanente, aanwezigheid van de OVSE in Tsjetsjenië. Het is van het grootste belang dat de EU-landen tot een gemeenschappelijke opstelling komen ten aanzien van beide sporen.

– Moldavië

Voor het eerst sinds jaren lijkt het thans mogelijk serieuze vooruitgang te boeken bij de statusonderhandelingen voor een nieuwe grondwet. Daartoe blijft internationale druk op het regime in Transdnjestrië noodzakelijk. In dit kader zal de Raad mogelijk besluiten visumrestricties tegen het Smirnov-bewind in te stellen.